

การขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบด้านการป้องกันการทุจริต
การขยายเครือข่ายคุณธรรมและความโปร่งใส
สำนักงานการประชุม

ตามที่แผนบูรณาการปฏิบัติการส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินการด้านคุณธรรม จริยธรรม ความโปร่งใสและป้องกันการทุจริตของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ โดยมีวัตถุประสงค์และกรอบการดำเนินการที่สอดคล้องตามแผนส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินการ ด้านคุณธรรมและความโปร่งใสของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ แผนปฏิบัติการตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระหว่างสำนักงาน ป.ป.ช. กับสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ฉบับที่ ๒ และแผนปฏิบัติการ ด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) และประมวลจริยธรรมเจ้าหน้าที่ ของรัฐสภา โดยมาตรการที่ ๑ ส่งเสริม สนับสนุน กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมภายในองค์กรเพื่อรักษา มาตรฐานการเป็นองค์กรคุณธรรมต้นแบบ **กิจกรรมที่ ๑๐ การขยายเครือข่ายคุณธรรมและความโปร่งใส** กำหนดให้แต่ละสำนักจัดทำรายงานสรุปกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการนำองค์ความรู้ที่ได้มา ประยุกต์ นั้น

ในการนี้ สำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคลได้จัดโครงการขยายเครือข่ายคุณธรรมและส่งเสริม เครือข่ายคุณธรรม เพื่อส่งเสริมการจัดกิจกรรมตามหลักธรรมทางศาสนา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และวิถีวัฒนธรรม และนำความรู้มาปรับใช้กับการปฏิบัติตนและการดำเนินชีวิต โดยมุ่งเน้นการถ่ายทอด องค์ความรู้ให้หน่วยงานอื่น อันเป็นการขยายเครือข่ายคุณธรรม เพื่อรักษามาตรฐานขององค์กรคุณธรรม ต้นแบบที่ดำเนินการประสบความสำเร็จทั้งในกระบวนการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ของคนที่สะท้อนการมีคุณธรรม คนมีความสุข องค์กรมีคุณภาพ และคุณธรรมเชิงประจักษ์ มีองค์ความรู้ สามารถกำหนดและเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับองค์กรต่าง ๆ ได้

ทั้งนี้ เพื่อให้การขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบบรรลุเป้าประสงค์ สำนักงานการประชุม จึงตระหนักถึงความสำคัญของการขยายเครือข่ายคุณธรรมและความโปร่งใส โดยเมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ นาฬิกา คณะทำงานขับเคลื่อนองค์กร STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต ส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใส ของสำนักงานการประชุม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ คณะที่ ๔ จึงมอบหมายให้นางสาวทิพพา จันทร์ศรี และนางสุกัญญา แซ่เตีย ตัวแทน คณะทำงาน ได้เข้าร่วม “โครงการขยายเครือข่ายคุณธรรมและส่งเสริมเครือข่ายคุณธรรม” ณ โรงเรียนมัธยมตากสิน กรุงเทพมหานคร ผู้เข้าร่วมกิจกรรม คือ นักเรียนในช่วงประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึงประถมศึกษาปีที่ ๖ รวมประมาณ ๑๐๐ คน ทั้งนี้ คณะทำงานได้ทำกิจกรรมเผยแพร่องค์ความรู้ ตามหลักคุณธรรม แบ่งออกเป็น ๖ กลุ่มองค์ความรู้ คือ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา กตัญญู/วิถีวัฒนธรรมไทย และหลักธรรมทางศาสนา โดยสำนักงานการประชุมรับผิดชอบในหัวข้อ “หลักธรรม ทางศาสนา” ซึ่งการเผยแพร่องค์ความรู้ นั้น ทางคณะทำงานได้เลือกสรรวิธีการที่เหมาะสมกับช่วงวัย

ของผู้เข้าร่วมกิจกรรม โดยใช้เกมส์ใบ้คำมาเป็นวิธีในการถ่ายทอดองค์ความรู้ โดยองค์ความรู้ที่ถ่ายทอด นอกจากจะมีองค์ความรู้เกี่ยวกับศาสนาพุทธซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติแล้ว ยังมีองค์ความรู้เกี่ยวกับ ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม และศาสนาอื่น ๆ ที่มีในประเทศไทย อนึ่ง วิธีการถ่ายทอดความรู้ โดยสอดแทรกความสนุกไปพร้อมกัน นอกจากจะได้รับความร่วมมืออย่างดีจากผู้ร่วมกิจกรรมแล้ว ยังเปิดมุมมองที่มีต่อศาสนาให้กว้างขึ้นด้วย เพราะกิจกรรมที่ทำนั้นเน้นความเข้าใจหลักธรรมคำสอน ของศาสนานั้น ๆ โดยแท้

จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้องค์ความรู้ หัวข้อ “หลักธรรมทางศาสนา” ทำให้ได้ทบทวนรากฐาน ของพุทธศาสนา ซึ่งเป็นศาสนาหลักในการไปเผยแพร่องค์ความรู้ โดยแบ่งแยกหลักธรรมได้ ดังนี้

๑. หลักธรรมเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินชีวิต

หลักปฏิบัติพื้นฐานของศาสนาพุทธที่พุทธศาสนิกชนรู้และเข้าใจกันดี คือ **ศีล ๕** อันประกอบด้วย ไม่ฆ่าสัตว์ ไม่ลักทรัพย์ ไม่ประพฤติผิดในกาม ไม่พูดเท็จ และไม่ดื่มสุราและสิ่งเสพติด หลักธรรมอีกประการ คือ **พรหมวิหาร ๔** ซึ่งเป็นหลักธรรมสำหรับการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีเมตตา ประกอบด้วย

- เมตตา (ความปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข)
- กรุณา (ความปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นจากทุกข์)
- มุทิตา (ความยินดีเมื่อผู้อื่นมีความสุข) และ
- อุเบกขา (ความวางเฉยอย่างมีปัญญา)

หลักธรรมอีกประการ คือ **อิทธิบาท ๔** เป็นคุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จ มี ๔ ประการ คือ

- ฉันทะ (ความรักในสิ่งที่ทำ มีความสุขกับสิ่งที่ทำ การเห็นคุณค่าในสิ่งที่ทำ)
- วิริยะ (ความเพียร)
- จิตตะ (ความตั้งใจ) และ
- วิมังสา (พิจารณาใคร่ครวญ) คือ ความไตร่ตรอง พินิจ วิเคราะห์

๒. หลักธรรมเกี่ยวกับปัญญา

หลักธรรมเกี่ยวกับปัญญา อันเป็นหลักการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง คือ **ไตรสิกขา** ประกอบด้วย ๓ หลัก คือ ศีล (ความประพฤติดีงาม) สมาธิ (การฝึกจิตให้มั่นคง) และปัญญา (ความเข้าใจอย่างถูกต้อง) อีกหลักธรรม คือ **หลักศรัทธา ๔** ซึ่งหมายถึง ความเชื่อที่ประกอบด้วยเหตุผล ประกอบด้วย

- กัมมสัทธา คือ เชื่อในกฎแห่งกรรม
- วิปากสัทธา คือ เชื่อผลของกรรม
- กัมมัสสกตาสัทธา คือ เชื่อว่าสัตว์ทั้งหลายมีกรรมเป็นของตนเอง และ
- ตถาคตโพธิสัทธา คือ เชื่อความตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า

๓. หลักธรรมเกี่ยวกับศีลธรรม

หลักธรรมเกี่ยวกับศีลธรรม อันเป็นการตั้งมั่นด้วยจิตอันนำพา ๕ ประการ เพื่อความเจริญในศีลธรรมและการทำงาน คือ **อินทรีย์ ๕** ประกอบด้วย

- สัทอินทรีย์ คือ ความศรัทธา การตั้งมั่นในความเลื่อมใสต่อสิ่งที่ควรเลื่อมใส
- วิริยอินทรีย์ คือ การตั้งมั่นในความเพียรพยายาม
- สตินอินทรีย์ คือ การตั้งมั่นในการระลึกได้
- สมาธินทรีย์ คือ การตั้งมั่นในการกระทำจิตให้มีสมาธิ
- ปัญญินทรีย์ คือ การตั้งมั่นในปัญญาหรือการรู้แจ้ง

การรู้แจ้ง หลักธรรมอีกประการที่เป็นหนทางแห่งความสุขความเจริญนั้น อันเป็นข้อพึงปฏิบัติตามคำสอนในพระพุทธศาสนาคู่กับศีล ๕ คือ **เบญจธรรม** อันเป็นเหตุให้ผู้ปฏิบัติเจริญก้าวหน้า และปลอดภัย เพิ่มพูนความดีแก่ผู้กระทำอย่างแน่แท้ ประกอบด้วย

- เมตตากรุณา คือ ความรัก ความปรารถนาดีต่อผู้อื่น
- สัมมาอาชีวะ คือ การประกอบสัมมาชีพ สุจริต
- กามสังวร คือ การสำรวมในกาม รู้จักพอใจในคู่ครอง
- สัจจะ คือ การรักษาความสัตย์ ซื่อตรงในกาย วาจาใจ และ
- สติสัมปชัญญะ คือ ความระลึกได้และความรู้ตัวอยู่เสมอ

หลักธรรมของศาสนาพุทธจะเน้นไปที่การดำเนินชีวิตอย่างมีศีลธรรม การฝึกจิตให้สงบ และการพัฒนาปัญญาเพื่อให้เข้าใจความจริงของชีวิต เป้าหมายสูงสุด คือ การบรรลุนิพพาน โดยหลุดพ้นจากทุกข์ นอกจากหลักธรรมของศาสนาพุทธที่ได้กล่าวไปข้างต้นแล้ว ยังมีการสอดแทรกหลักธรรมของศาสนาอิสลาม อันได้แก่ หลักศรัทธา ๖ และหลักปฏิบัติ ๕ ซึ่งเป็นหลักธรรมที่ชาวมุสลิมทุกคนต้องยึดถือและปฏิบัติตาม สุดท้าย คือ หลักธรรมของศาสนาคริสต์ เน้นการรักภักดีต่อพระเจ้า และรักเพื่อนมนุษย์เหมือนรักตนเอง เป็นต้น โดยสรุป หลักธรรมทางศาสนาของทุกศาสนามุ่งเน้นในสิ่งเดียวกัน คือ **การสอนให้มนุษย์ทุกคนเป็นคนดีและอยู่ร่วมกันอย่างสงบ**

ในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการสำนักประชุมเป็นการปฏิบัติหน้าที่สนับสนุนการประชุมวุฒิสภาในฐานะฝ่ายเลขานุการที่ประชุมวุฒิสภา ดังนั้น เป้าหมายที่ทุกคนยึดถือร่วมกัน คือ การมุ่งเน้นให้งานประสบผลสำเร็จ กล่าวคือ ในการปฏิบัติภารกิจของบุคลากรสำนักการประชุมต้องมีอิทธิบาท ๔ กล่าวคือ

๑. ฉันทะ คือ ต้องมีความรัก ความพอใจกับงานที่ทำอยู่ ต้องมีการสร้าง คือ ต้องเลือกที่จะศรัทธาบางอย่าง ที่สำคัญ คือ การหมั่นตรวจสอบศรัทธานั้นว่าดีต่อตัวเองและต่อผู้อื่นหรือไม่ หากดีทั้งสองอย่าง จึงมุ่งมั่นทำด้วยความตั้งใจ ดังจะเห็นได้ว่า การทำงานด้วยความเชื่อมั่นศรัทธาที่ดี ย่อมเกิดผลสำเร็จที่ดี

๒. วิริยะ คือ ต้องมีความขยันหมั่นเพียร โดยวิริยะนี้มาคู่กับความอดทนอดกลั้น เป็นความรู้สึกไม่ย่อท้อต่อปัญหาและมีความหวังที่จะเอาชนะอุปสรรคทั้งปวงเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จ

๓. จิตตะ คือ ความเอาใจใส่รับผิดชอบกับงานที่ทำ และสุดท้าย

๔. วิมังสา คือ มีการพินิจพิเคราะห์และใช้ปัญญาตรวจสอบงาน การทบทวนตัวเอง เพื่อปรับปรุงปรับแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ในห้องประชุมวุฒิสภาเป็นภารกิจที่ต้องใช้ทักษะการบริการที่ดีและต้องมีการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าค่อนข้างสูง ดังนั้น ข้าราชการสำนักประชุมทุกคนจึงต้องนำอิทธิบาท ๔ มาใช้ในการปฏิบัติงาน คือ ต้องรักในงานที่ทำ เนื่องจากเป็นงานในลักษณะการให้บริการแก่สมาชิกวุฒิสภา จึงต้องมีจิตบริการ ต้องเข้าใจลักษณะของภารกิจ และต้องอาศัยความขยันหมั่นเพียร ร่วมมือและให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในบรรดาบุคลากรด้วยกันเอง และสุดท้าย คือ ต้องหมั่นทบทวนตัวเองเสมอ เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น และนอกจากอิทธิบาท ๔ แล้ว หลักธรรมทางศาสนาไม่ว่าจะเป็น ศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม หรือแม้แต่ศาสนาอื่น ๆ ก็มีจุดมุ่งหมายเดียว คือ การมุ่งให้ทุกคนเป็นคนดี เพราะการเป็นคนดีเป็นพื้นฐานของทุกสิ่งในชีวิต ส่งผลต่อการใช้ชีวิตในทุกด้านไม่ว่าจะเป็น ชีวิตส่วนตัว ชีวิตการทำงาน และการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น

ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนา และขับเคลื่อนการเผยแพร่องค์ความรู้ด้านคุณธรรมให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น สำนักการประชุมได้มีการจัดกิจกรรมการถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมทางศาสนา โดยมุ่งเน้นหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของสำนักการประชุม โดยกิจกรรมจัดขึ้นในที่ประชุมสำนักการประชุมในทุกวันศุกร์อันเป็นการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบตามเป้าประสงค์ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ภาพประกอบ

